

EGLUTE

2 Apr.

NOVEMBER

1991

LAPKRITIS

EGLOTĖ

NOVEMBER 1991 LAPKRITIS

TURINYS

- 1 AČIŪ, AČIŪ! Linksmuolė
- 2 ŠIMTAS ZUIKIŲ, Liet. tautosaka
- 10 KURIS GUDRESNIS? Brazilijos tautosaka
- 13 KOKS PROTS?
- 17 JONAS KRIKŠTYTOJAS, Iš Šv. Rašto.
- 22 LAUKIAM KALĖDŲ
- 23 KEISTI IR ĮDOMŪS DALYKAI, Rimtas Rimas
- 26 IŠ ARTI IR TOLI, J. Sauvaitis
- 28 MŪSŲ DARBAI
- 32 PELYČIŲ JUOKAS
- 33 NAUJA KNYGA VAIKAMS

PIEŠINIAI

Viršelis ir skyrių vinjetės: Danguolė Stončiūtė Kuolienė
Kitas iliustracijas piešė:

E. Mulolienė — 1
O.M. — 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9

R. Pape — 11, 12
K. Davidson — 17, 18, 19, 20

EGLOTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata — \$10.00. Atsiustą medžiagą redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. *Eglutėje* spausdintų rašinių ar piešinių be redakcijos žinios prašom kitur nenaudoti.

REDAKCIJA: 12690 Archer Ave., Lemont, IL 60439.
Vyr. redaktorė — ses. Ona Mikailaitė.

ADMINISTRACIJA: Immaculate Conception Convent, Rte 21,
Putnam, CT 06260. Administruoja Danguolė Sadūnaitė. (Managing Editor)

LEIDŽIA: Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, CT.

RENKA IR LAUŽO: KOVAS Publishing, Cicero, IL.

LIETUVIŠKAS RAIDYNAS: Jonas Boguta.

THE LITTLE FIR: a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$10.00, single copy \$1.00. Published by the Sisters of the Immaculate Conception, Immaculate Conception Convent, Rte 21, Putnam, CT 06260. Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629.

EGLOTĖ (THE LITTLE FIR) — USPS 169-200

Send address corrections to: Eglutė, I.C. Convent, Rte 21, Putnam, CT 06260

AČIŪ, AČIŪ!

Linksmuolė

Ačiū, Dievuli,
Kad myli lietuvį —
Senelį, vaikutį,
Mūs kraštą mažutį.

Ačiū, kad laisvės
Saulutė jau teka,
Kad žmonės nušvitę
Dainuoja ir šneka.

Jau bunda ir kyla
Visa Lietuva —
Ir ačiū Tau sakom,
Kad saugojai ją.

PASAKŲ

NAMELIS

ŠIMTAS ZUIKIŲ

iš lietuvių tautosakos

Senais laikais gyveno karalius. Jis turėjo vieną gražią dukterį ir norėjo jai rasti gerą vyrą. Jis paskelbė, kad karalaitę atiduos tam vyrui, kuris atliks tris sunkius darbus.

Netoli
gyveno žmogus,
kuris turėjo

3 sūnus.

Du buvo
gudrūs, o
trečias —

Kvailutis.

Vieną dieną vyriausias sūnus sako:

— Einu karalaitės laimėti.

Eidamas keliu jis sutiko vargšą senelį — elgetą.

— Kur skubi? — paklausė senelis.

Tas vaikinąs jam nieko neatsakė. Net nesisveikino.

Senelis
palingavo
galvą ir
pasakė:

—
**Tau nepa-
siseks.**

Taip ir buvo. Tų darbų vaikinąs negalėjo atlikti. Tada išėjo antras sūnus. Ir jis, keliu eidamas, sutiko tą patį senelį. Bet ir jam taip sekėsi, kaip pirmajam.

Tada trečias sūnus, kurį visi Kvailučiu vadino, pasakė:

— Ir aš einu bandyti karalaitę laimėti.

Jo broliai tik juokėsi iš jo. Bet Kvailutis vis vien išėjo. Sutikęs tokį vargšą senelį, jis nusiėmė kepurę:

— Labas rytas!

— Labas. O kur keliauji?

Kvailutis seneliui viską išpasakojo. Tada elgeta jam padavė švilpynę ir pasakė:

— Šiandien karalius tau duos šimtą zuikių ganyti. Tu tik pašvilpk, ir jie klausys.

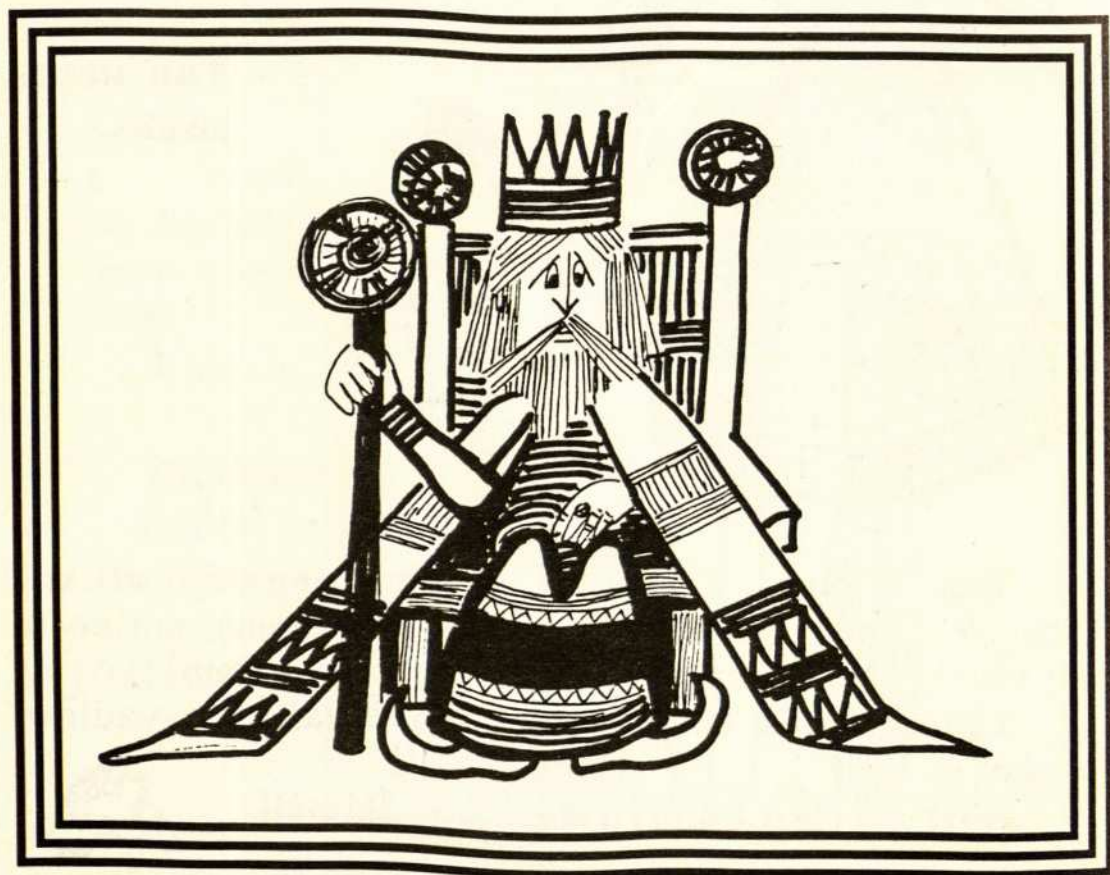
Kvailutis padėkojo ir nuėjo į karaliaus rūmus. Nuvestas pas karalių, jis ir sako:

— Kur karalaitė? Noriu pamatyti, ar ji man patiks.

Ją pamatęs, vaikiną sako:

— Patinka. Dėl jos noriu tuos tris darbus atlikti.

— Gera, — sako karalius, — šiandien tau duosiu šimtą zuikių ganyti.

Atvedė **100 zuikių** ir paleido pievoje. Zuikiai tuojau išbėgiojo į visas puses. Kvailutis leido jiems lakstyti. Vakare pašvilpė švilpyne, o zuikučiai kaip žaibas ir čia. Visus suskaičiavo — nė vieno neprarado.

Karalius pasiuntė savo žmoną pavogti vieną zuikį. Apsirengusi kaip sena boba, ji ateina prie Kvailučio ir klausia:

- Duok man vieną mažą zuikutį.
- Neduosiu! — atšovė Kvailutis.

Ta sena boba prašo ir prašo. Galų gale Kvailutis jai sako:

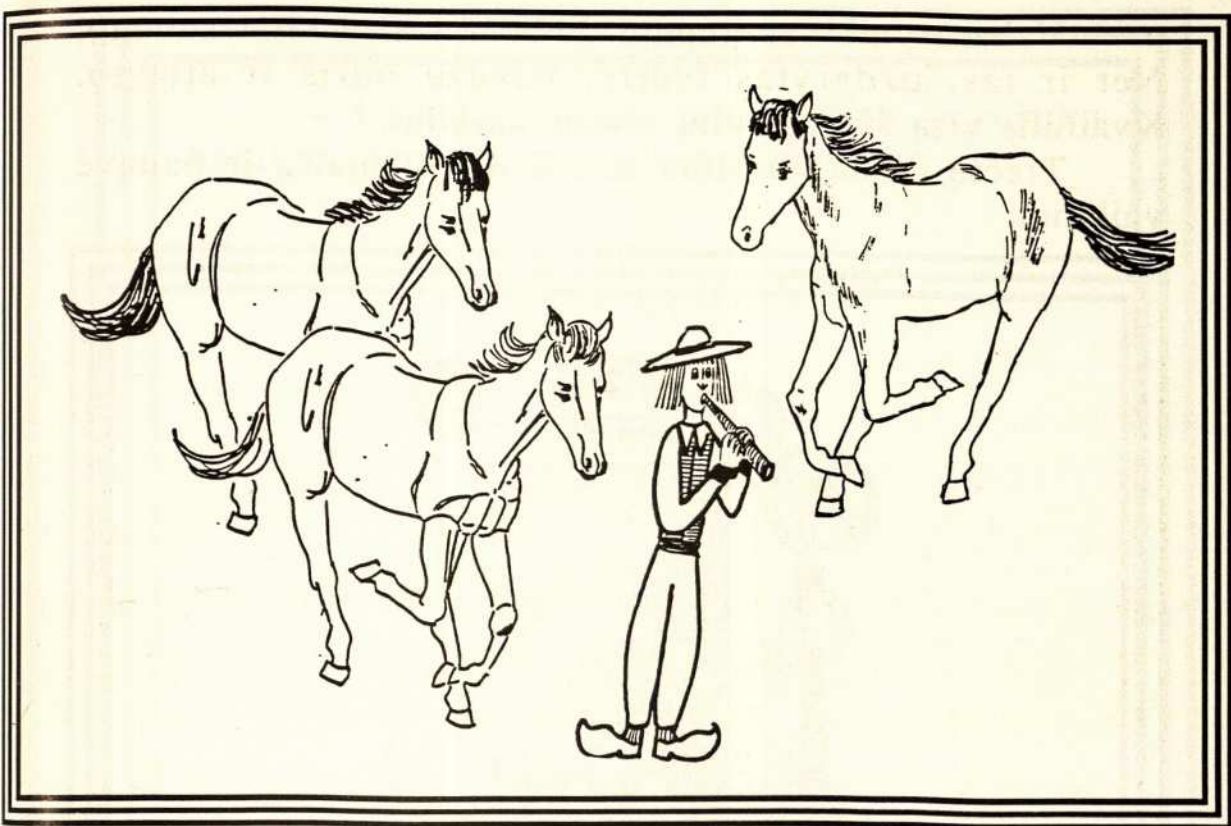
— Gerai,
duosiu vieną
zuikutį,
Jei mane
pabučiuosi.

Boba nenorėjo jo bučiuoti, bet matydami, kad kitaip zuikio negaus, ėmė ir pabučiavo. Pasiėmė zuikutį, įsidėjo į pintinę ir išnešė. Bet Kvailutis sušvilpė savo švilpyne ir zuikis strykt iš pintinės ir parbėgo prie savo šeimininko. Ir taip vaikiną atidavė šimtą zuikių karaliui.

Kitą dieną karalius jam davė 100 arklių ganyti. Kvailutis nebijojo, nes senelis jam buvo davęs dūdą.

— Kai uždūduosi, visi arkliai tuojau subėgs.

Kai arklius atvedė, jie tuojau išlakstė į visas šalis. Kvailutis pabandė pūsti dūdą, — ir tikrai, tik išgirdę dūdos garsą, visi arkliai subėgo ir sustojo aplink vaikiną.

Karalius persirengė pirklio drabužiais ir atėjo prie Kvailučio.

- Ar neturi arklio parduoti?
- Neturiu! — atsakė Kvailutis.
- Tai gali vieną man padovanoti...

Kvailutis galvoja, galvoja. Jis žino, kad tai karalius iš balso. Tada jis karaliui ir sako:

- Gerai, dovanosiu vieną arklį, jei palaikysi asilo uodegą.

Karalius nenori asilo uodegos laikyti. Bet, matydamas, kad kitaip arklio negaus, palaikė. Pasiėmė vieną arklį, nusivedė ir uždarė tvarte.

Vakare vaikinąs papūtė dūda ir visi arkliai subėgo. Net ir tas, uždarytas tvarte, išlaužė duris ir atbėgo. Kvailutis visą šimtą arklių atvedė karaliui.

Trečią dieną karalius atnešė didelį maišą ir padavė vaikinui.

— Primeluok pilną maišą, kol sakysiu “užriškite”!

Vaikinąs įkišo galvą į maišą ir ėmė kalbėti visokius nebūtus dalykus. Melavo, melavo, be maišas tuščias ir tiek. Tada jis pradėjo teisybę sakyti. Kalbėjo, kaip jis zuikius ganė ir kaip karalienė atėjo. Jis zuikio jai nedavė, kol jo nepabučiavo... Karalius juokėsi, o karalienė tylėjo.

Tada vaikinąs ėmė pasakoti, kaip jis arklius ganė ir kaip karalius atėjo. Kai karalius palaikė asilo uodegą, tik tada jam arklių davė...

— Užriškite maišą, jau pilnas! — sušuko
karalius, dar vaikinui nebaigus kalbėti.

*Taip Kvailutis
laimėjo
Karalaitę.*

KURIS GUDRESNIS?

Iš Brazilijos tautosakos

Vienas žmogus pardavinėjo skrybėles. Kartą jisėjo iš vieno miestelio į kitą, nešdamas skrybėlių pintinę. Jam reikėjo eiti per mišką. Buvo labai karšta, o miške malonu, vėsu. Žmogus atsisėdo po medžiu pailsėti. Buvo taip gera, kad jis užmigo.

Medžių šakomis lakstė beždžionės. Jos matė žmogų po medžiu. Netrukus viena beždžionė įsidrąsino ir nusileido ant žemės. Ji pačiupo skrybėlę ir užsidėjo ant galvos. Ir antra, ir trečia beždžionė tą patį padarė. Netrukus visos beždžionės skrybėlėtos suposi medžių šakose.

Žmogus pabudo. Žiūri — jo pintinė tuščia. Kur skrybėlės? Jis pašoko nusigandęs ir ėmė dairytis aplinkui. Kur dingo jo skrybėlės?

Medžiuose
beždžionės pradėjo juoktis:

chi — chi — chi !

Žmogus pakėlė galvą aukštyn. Žiūri — medžių šakose tupi skrybėlėtos beždžionės. Jos juokiasi iš jo. Ar tikrai jos tokios gudrios, tos amžinai žaliuojančių Brazilijos miškų gyventojos?

— Aš jums parodysiu vogti
mano skrybėles! — sušuko supykęs
žmogus.

Jis nusilaužė medžio šaką ir ėmė poškinti per medžių kamienus. Jis manė, kad beždžionės išsigąs ir numes skrybėles. Kiekviena beždžionė nusilaužė po šaką ir ėmė mušti medžių kamienus.

Žmogus dar labiau supyko. Jis pagriebė akmenuką ir sviedė į beždžiones medžiuose. Beždžionės tik šokinėja medžių viršūnėse, tik juokiasi ir tiek. Tada žmogus nusiėmė savo skrybėlę ir trenkė į žemę.

— Aš jums parodysiu vogti mano skrybėles!

Beždžionės nutilo. Jos žiūri nustebusios. Kas čia dabar? Tada viena po kitos beždžionės nusiėmė skrybėles ir metė žemėn.

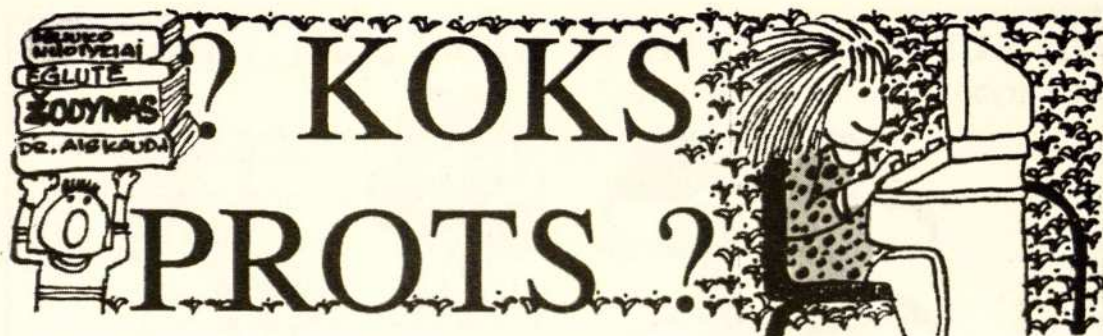

Žmogus nusišypsojo. Jis surinko savo skrybėles ir sudėjo į pintinę. Kai visos skrybėlės jau buvo pintinėje, žmogus pradėjo juoktis. Jis juokėsi, kad jam pavyko beždžionės apgauti.

Juokėsi ir beždžionės medžiuose. Bet niekas nežino, kodėl jos juokėsi. Vieni sako, kad jos juokėsi iš ne labai gudraus skrybėlių pardavėjo. Kiti sako kad jos juokėsi pamėgdžiodamos žmogaus juoką. Kas žino?

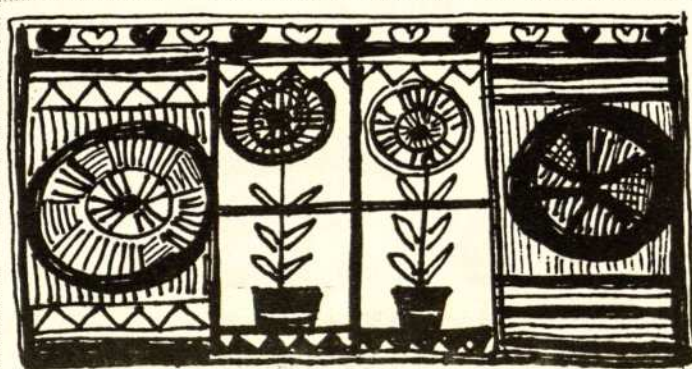
Žmogus, pasiėmęs savo skrybėlių pintinę, ėjo toliau. Jis norėjo pasiekti miestelio turgų. Gal ten kas pirks jo skrybėles.

I MINKIM MĪSLĒ

1. Kai šilta — kyla aukštyn,
Kai šalta — leidžiasi žemyn.
2. Pats akių neturi, bet viską mato,
ir dar kitiems parodo.
3. Kai oras gražus — kampe tupi,
kai lyja — eina į lauką pasivaikščioti.
4. Maža, maža moterėlė:
kas įeina ir kas išeina
dieną, naktį su ja sveikinasi.

5. Senas senelis ant stogo sėdi
ir pypkę rūko.

II. SUSIPAŽINKITE SU GRYBAIS!

Po grybo piešiniu įrašyk jo vardą.

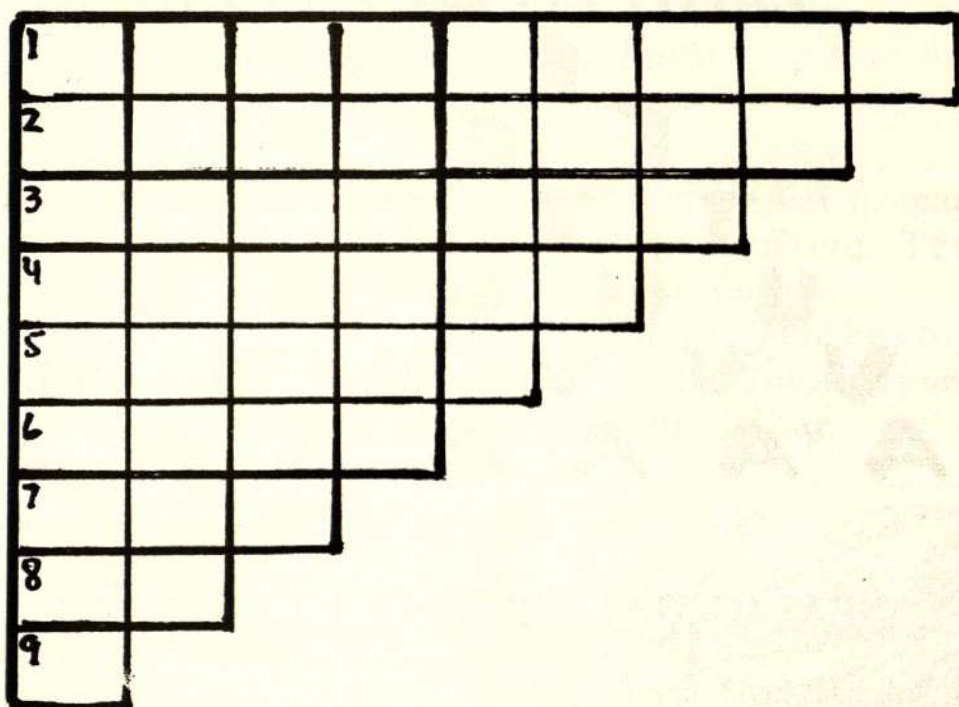
Valgomieji grybai: 1 — baravykas; 2 — bobausis; 3 — voveruška; 4 — raudonikis; 5 — lepšė; 6 — ūmedė; 7 — makavikas; 8 — rudmėsė; 9 — paliepė; 10 — kazlėkas

III. ŽODŽIŲ LAIPTAI

Šiais laiptais užlipti, reikia įspėti žodžius.

1. (Skersai ir žemyn)

Grybas, kurį lietuviai labai mėgsta.

2. Ne paukštis, bet ore skraido.
3. Grybas, kurio mėsa ruda.
4. Mergaitė, kuri nori valgyti yra...
5. Vabzdys, kuris moka tinklą austi.
6. Smailūs įrankiai skylėms durti.
7. "Dėl ko" arba...
8. Atsidūsėjimo žodelis.
9. Raidė.

IV. RAIDŽIŲ PIRAMIDĖ

Ši raidžių piramidė labai įdomi. Pradedant aukščiausia raide, skaityk žemyn. Suskaičiuok, kiek sykių gali įvairiais būdais sudaryti tą patį žodį.

SPALIO GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

- I. 1. kilimas, kėdė, spinta, lova
2. penketukas, pamoka, raidės, lenta
3. Jonas, Rūta, Daiva, Mindaugas, Rima
4. Tigras, dramblys, meška, žirafa, zebras
- II. Mįslės: 1. nosis, 2. burna, akys, ausys, 3. plaukia, 4. širdis, 5. pirštai, 6. dantys.
- III. A. Medžio dalys: lapai, kamienas, šakos, šaknys
B. 1. palmė, 2. gluosnis, 3. eglė ir pušis, 4. beržas 5. obelis ir vyšnia.
C. Ažuolo lapas ir gilė; kaštano lapas ir kaštanas; eglės spygliai ir konkorėžis.
- IV. Buvo 7 obuoliai.

DIEVO DRAUGAI

JONAS KRIKŠTYTOJAS

pasakojimas iš Švento Rašto

Jonas buvo Elzbietos ir Zacharijo sūnus. Kai jis paaugo, atsisveikino su tėvais ir išėjo iš namų. Tėvai žinojo, kad Dievas jį šaukia dideliam darbui.

Jonas apsigyveno vienas dykumoje. Ten buvo tik kalnai ir uolos. Ūže vėjai, kepino saulė. Jonas gyveno urve. Jis daug meldėsi ir ruošėsi dideliam darbui.

Jonas buvo apsivilkęs kupranugario vilnų rūbu. Jo maištas buvo skėriai ir lauko medus.

Kai atėjo laikas, Jonas išėjo skelbti Dievo žodį. Jis kalbėjo žmonėms prie Jordano upės.

— Štai kirvis prie medžio šaknų. Tie medžiai, kurie neduoda gerų vaisių, bus iškirsti ir įmesti į ugnį. Ir jums taip bus, jei nenustosite daryti blogus darbus.

— Tai ką mums reikia daryti? — klausė žmonės. Jie žinojo, kad Jonas yra Dievo pranašas.

— Atsiverskite. Darykite tai, ko Dievas nori, Padėkite vargšams. Būkite geri. Nevokite, nemeluokite.

— *Mes norim būti
geri, —
sakė žmonės, —
pakrikštyk mus.*

— *Aš krikštiju
vandeniu
jus paruošti
Dievo karalystei.
Bet ateis didesnis
už mane.
Jam aš
nevertas atrišti
jo sandalų dirželio.*

Jonas kalbėjo apie Jėzų Kristų. Jis žinojo, kad Dievas siunčia žmonėms išgelbėtoją. Jonas paruošė Jėzui kelią. Žmonės gerbė ir klausė Jono Krikštytojo.

Pats Jėzus užaugęs atėjo pas Joną krikštytis.

— *Štai Dievo avinėlis*, — pasakė Jonas žmonėms.

Jis taip Jėzų pavadino, nes Jėzus, kaip avinėlis, bus auka už visų žmonių nuodėmes.

Jonas kalbėjo ne tik paprastiems žmonėms, jis kalbėjo ir karaliui. Tada valdė karalius Erodas.

— *Tau negalima vesti savo brolio žmonos*, — barė karalių Jonas. — Tu neklausai Dievo įsakymų ir darai blogus darbus. Dievas tave nubaus.

Erodas uždarė Joną į kalėjimą. Erodas žinojo, kad Jonas yra Dievo pranašas ir jam nieko nedarė. Bet karaliaus žmona buvo pikta. Ji pyko, kad Jonas prieš ją kalbėjo. Ji norėjo, kad Jonas būtų nužudytas.

— *Ko man prašyti?*

— *Jono Krikštytojo galvos!* — suriko motina.

Mergaitė, nubėgusi pas karalių, ėmė prašyti:

— *Noriu, kad man tuojau duotum dubenyje Jono Krikštytojo galvą.*

Erodas nuliūdo, bet nenorėjo laužyti pažado prieš svečius. Jis pašaukė žmogų ir įsakė jam atnešti Jono galvą. Šis nuėjęs į kalėjimą, nukirto Jonui galvą ir atnešė dubenyje. Padavė mergaitei, o mergaitė savo motinai.

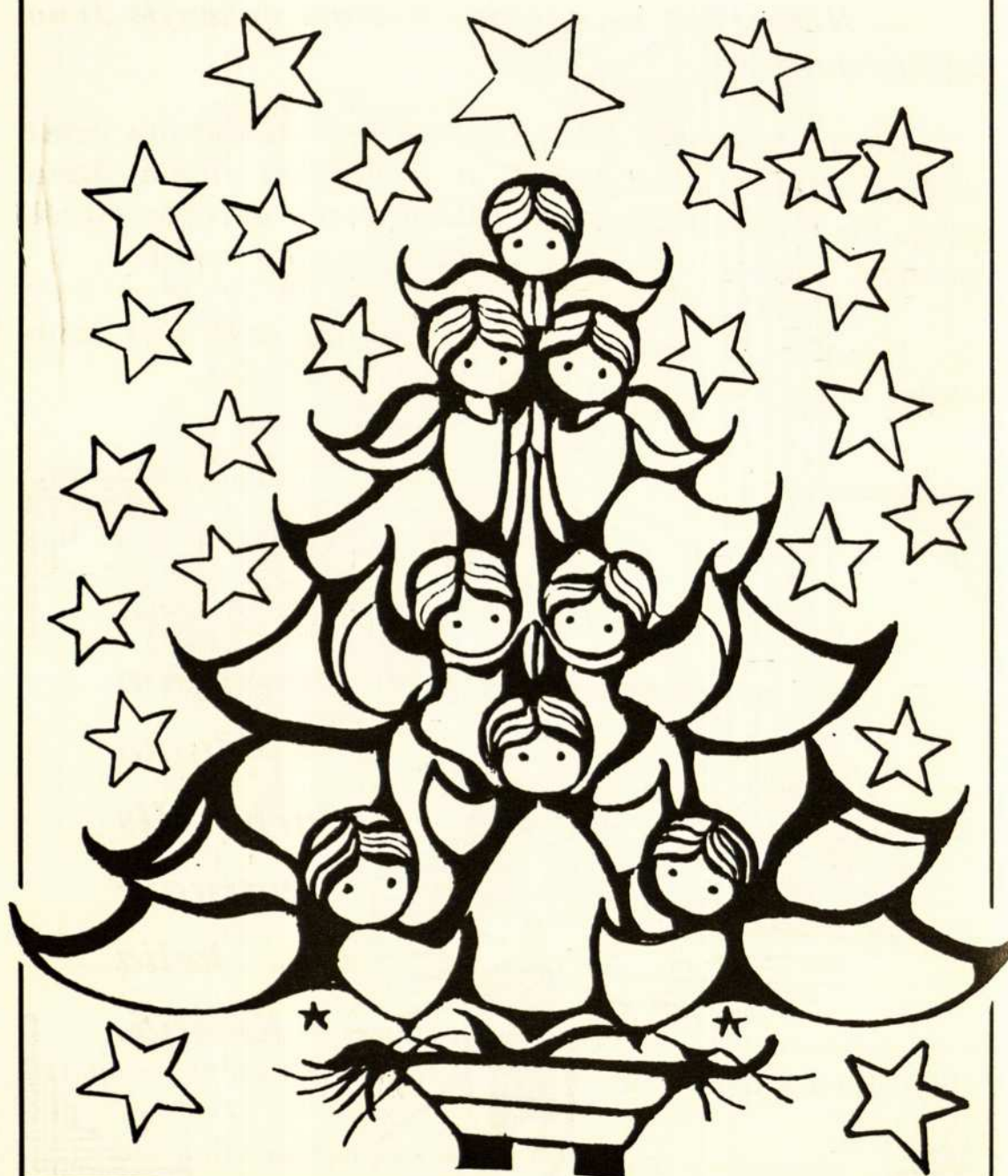
Išgirdę kas įvyko, Jono Krikštytojo mokiniai atėjo nakties metu, pasiėmė jo kūną ir palaidojo kape.

Jonas liko ištikimas Dievui
iki mirties. Jis atliko Dievo jam
duotą
darbą. Jis
paruošė
kelį
Kristui.

LAUKIAM KALĖDŲ

Šiais metais Adventas, laikas kada pasiruošiam Jėzaus gimtadieniui yra nuo gruodžio 1 d. Iki Kalėdų — 24 dienos. Kasdien padaryk ką nors gero pradžiuginti Jėzų ir nuspalvok jam vieną žvaigždutę.

NORIU ŽINOTI

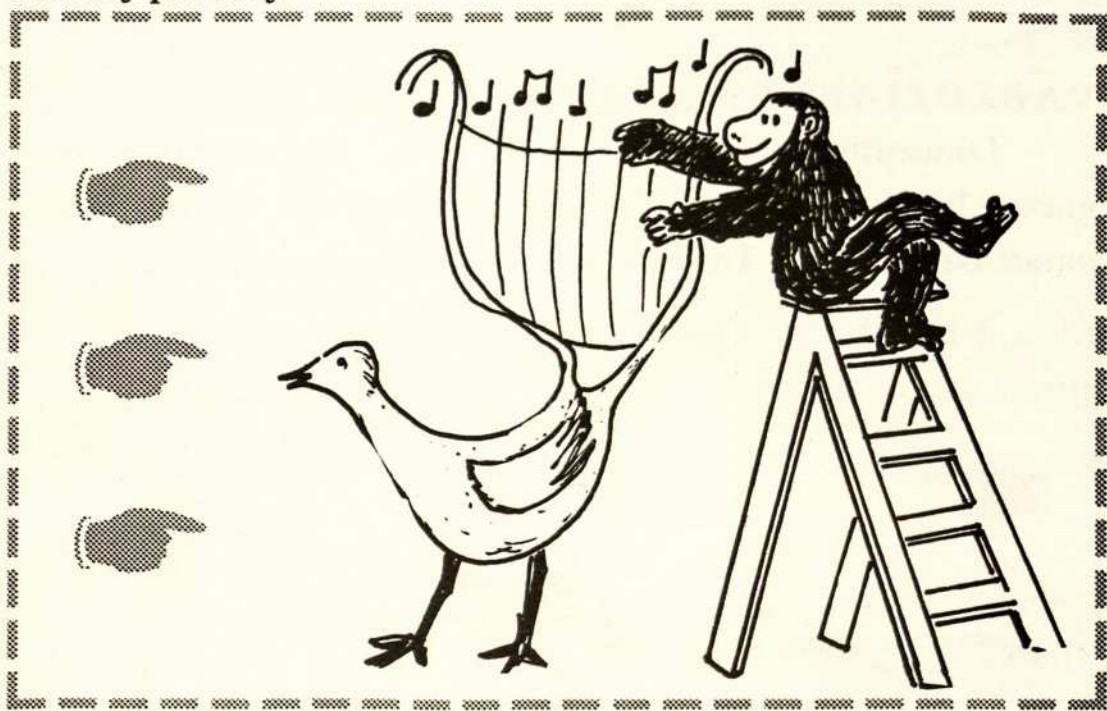

KEISTI IR ĮDOMŪS DALYKAI

Rimtas Rimas

GERA ŠOKIKĖ

Nors blusa (flea) yra nedidelis vabaliukas, jis gali aukštai šokti. Blusa gali šokti 100 sykių aukščiau savo dydžio. Tai būtų kaip žmogus, kuris galėtų peršokti 44 aukštų pastatą.

GRAŽI UODEGA

Australijoje gyvena paukštis, kuris turi įdomią uodegą panašią į lyrą — muzikos instrumentą.

Kai šis paukštis išskečia savo dviejų pėdų ilgumo uodegą, plunksnos sudaro lyrą. Todėl jis ir vadinamas lyros paukštis.

ELEKTRINIS UNGURYS

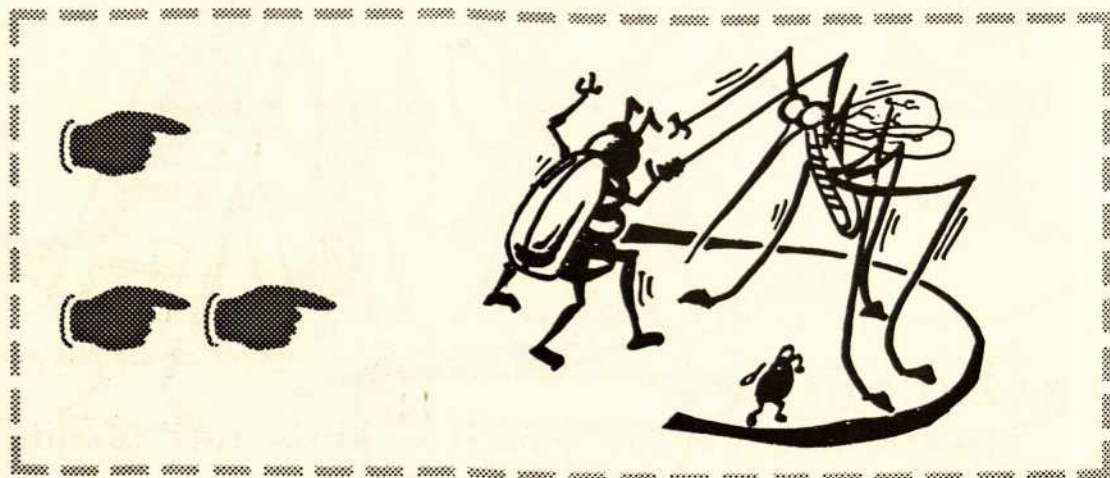
Yra *ungurių* (eels) rūšis, kurie sava elektros srove gali net užmušti priešą. Mokslininkai dar nėra ištyrę, kaip šie unguriai tai padaro. Toks smūgis žmogaus neužmuša, bet yra atvejų, kada žmonės nuo jo mirė.

GREITAS ŽMOGUS

Fiji salose, į kokosinės palmės medį — 29.5 pėdų aukščio — basas įlipo Fautai Solo, septyniolikos metų berniukas. Jis tai padarė per 4.88 sekundes.

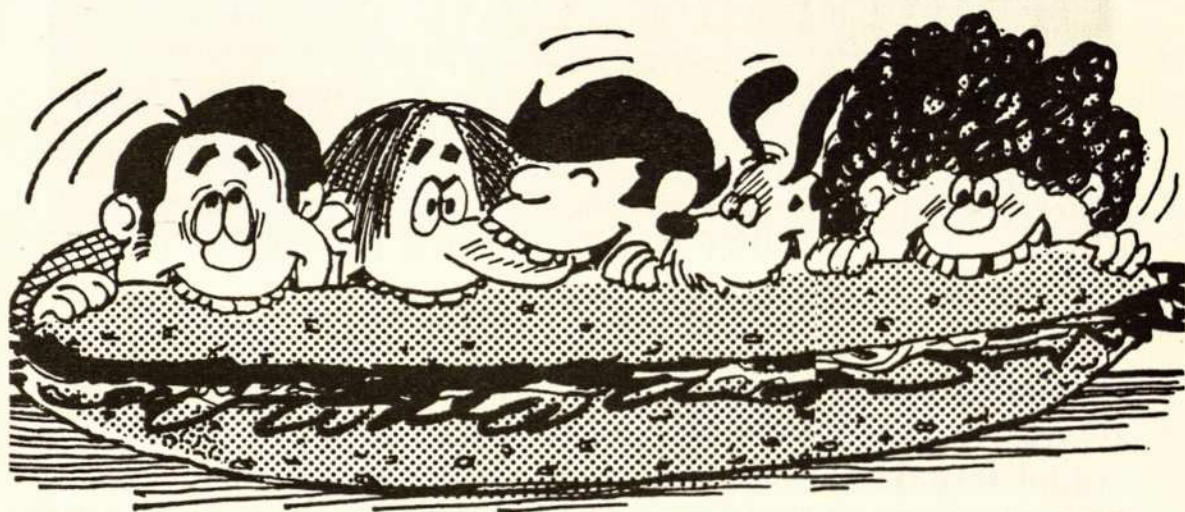
VABZDŽIAI NEGIRDI

Dauguma vabzdžių neturi ausų. Jie negali girdėti garsų, bet juos jaučia. Jie išleidžia antenas, kurios jaučia garso bangas ore. Taip jie žino, kur yra pavojus.

DIDELIS KOTLETAS

Didžiausias kotletas ant bulkutės, Amerikoje vadinama „hamburger“ buvo pagamintas North Dakota valstijoje. Jis svėrė 3,020 svarų ir jį valgė keli tūkstančiai žmonių.

GREITA ŽOLĖ

Bermūdų žolė labai greitai auga — užauga 6 colių per dieną. Ši žolė kartais pasiekia 18 pėdų aukštį trumpu laiku.

IŠ KUR LEDAI?

Visų mėgstami ledai atsirado Europoje Marko Polo dėka. Jis juos ragavo, būdamas Kinijoje. Anglijos karalius Karolis I užmokėjo didelę sumą pinigų gauti ledų gaminių nurodymus iš vieno prancūzų šefo. Apie tai sužinojo ir anglai didikai. Ledai buvo retas ir ypatingas skanėstas.

LIETUVIAI MINI DARIŲ IR GIRĖNĄ

Julius Savaitis

Šių metų vasarą — liepos 14 dieną — lietuviai iš Stargardo ir Vroclavo miestų Lenkijoje susirinko į Soldino mišką, kur 1933 metais nukrito Dariaus ir Girėno „Lituanica“ ir abu lakūnai žuvo.

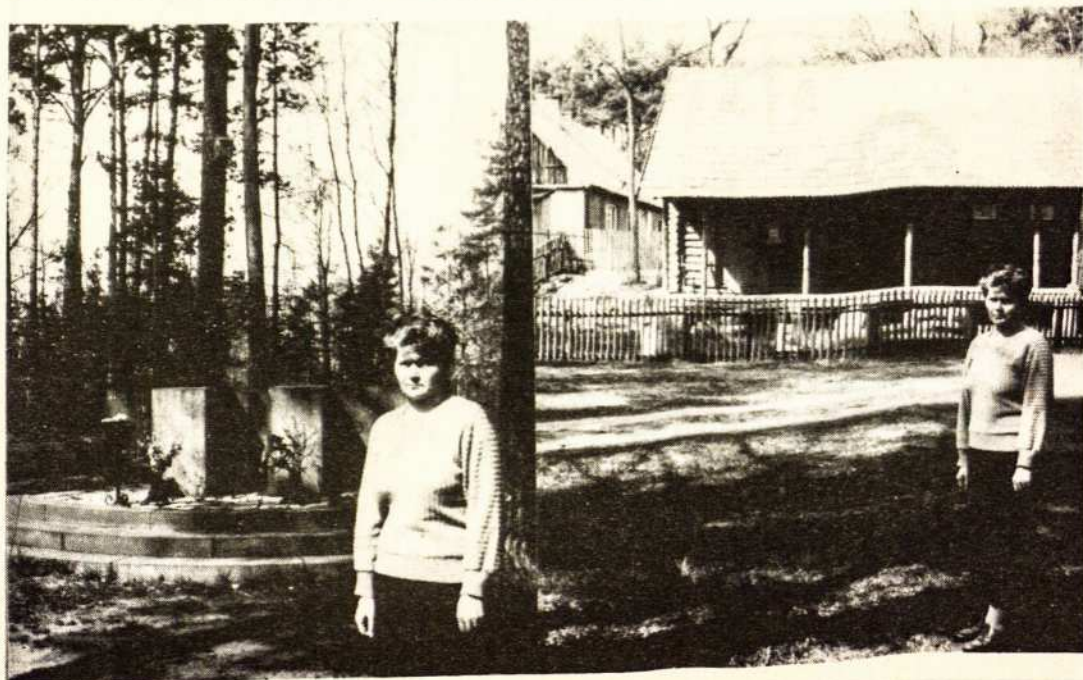
Jų mirties minėjimas daromas kasmet. Šiais metais dalyvavo apie 100 žmonių — lietuvių ir lenkų, o iš Kauno atvyko 8 svečiai.

Lietuvis kunigas Alfredas Rukšta laikė šv. Mišias prie altoriaus, pastatyto miške, netoli Dariaus ir Girėno paminklo. Kun. Rukšta visus ragino semtis jėgų iš Dariaus ir Girėno palikimo ir iš Lietuvos himno žodžių.

Prie Dariaus ir Girėno paminko sėdi svečias iš Kauno, Steponas Gėčys. Jis yra Vytauto Didžiojo Karo muziejaus direktoriaus pavaduotojas. Atvežė gabalėlį "Lituanicos" uždangos į lietuvių įkurtą muziejėlį (iš dešinės apačioj). Muziejėlis, panašus į lietuvišką klėtį, yra netoli paminklo. Šalia stovi lietuvaitė Barbora Kvietovskaitė.

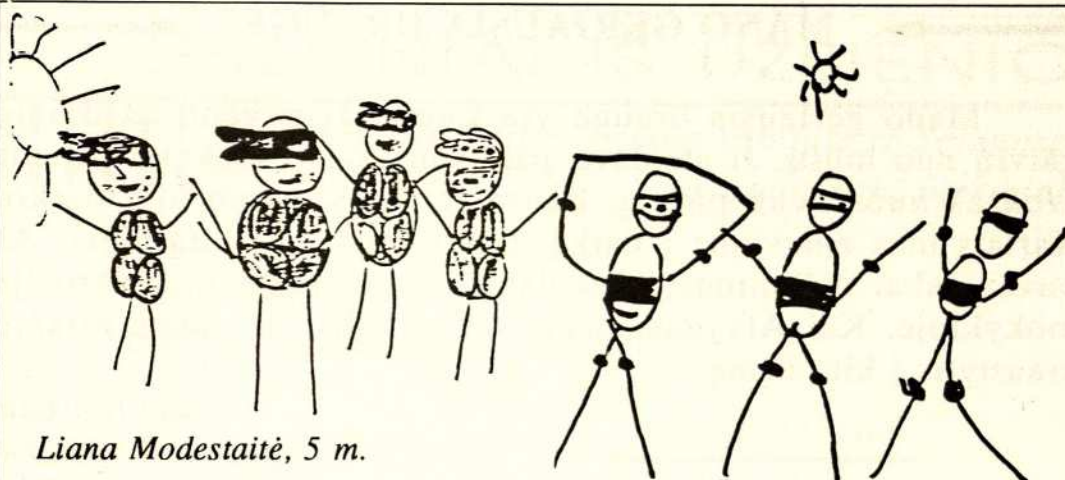

“Žiburėlio” Montessori darželio auklėtiniai Le-
monte, Illinois piešia savo mėgstamiausius pasakų did-
vyrius.

Septyni nykštukai
Vilija Pakalniškytė, 5 m.

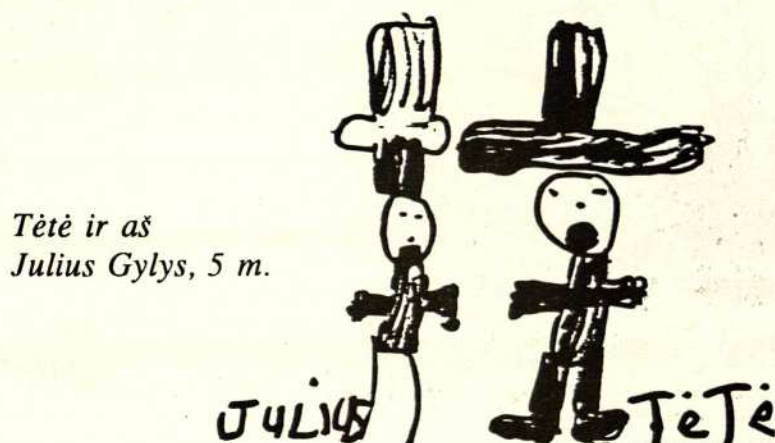

Snieguolė, Ragana ir 7 nykštukai
Vakarė Petroliūnaitė, 5 m.

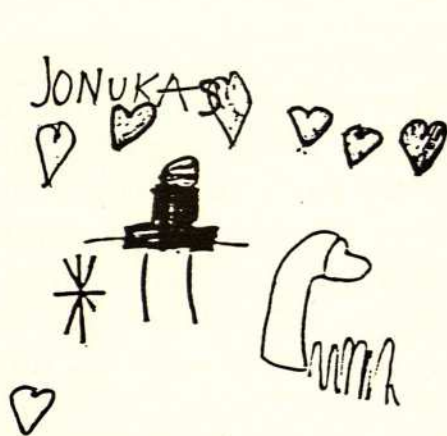

Liana Modestaitė, 5 m.

Paulius Lieponis, 5 m.

*Tėtė ir aš
Julius Gylys, 5 m.*

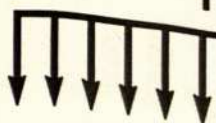
Jonukas Domanskis, 5 m.

Nida Masiulytė, 5 m.

PIEŠINIAI IŠ UŽSIENIO

Šios lietuvaitės gyvena Vilniuje ir Seinuose.
Ar patinka jų piešiniai.

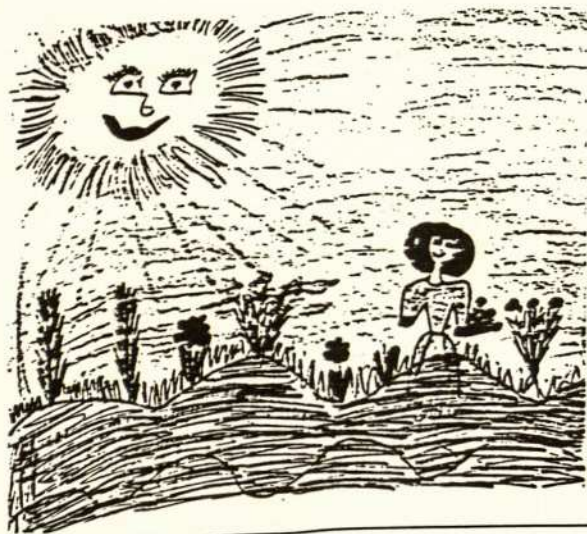
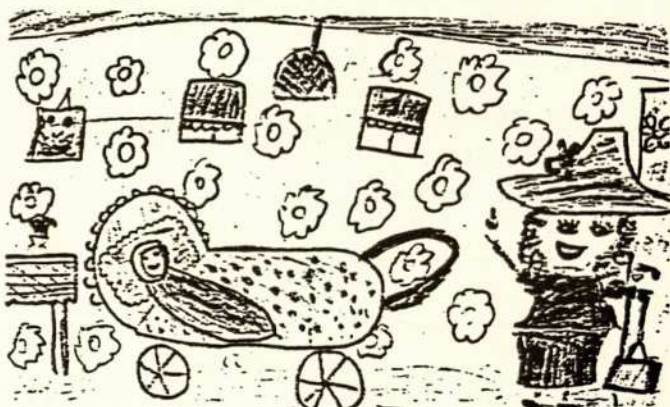

Marija Linčiūtė

Vilnius, Lietuva

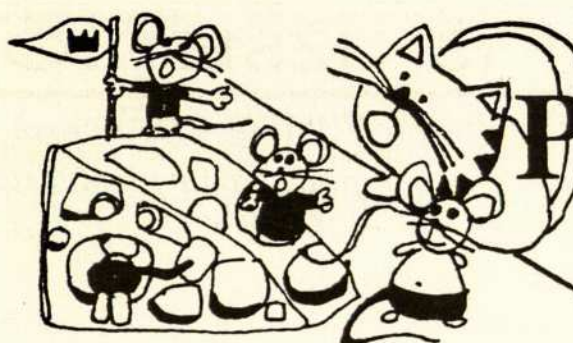
Rūta Akulionytė

Seinai, Lenkija

Asė Vaškevičiūtė

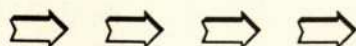
Seinai, Lenkija

PELYČIŲ JUOKAS

— Kodėl
voverytė
šokinėja ant
riešutų?
— Nežinau.
Gal
daro riešutinį
sviestą...

— Algi, geriau su ja nesipešk. Duok riešutus ir
viskas.

— Kaip voverės įkelia kompiuterį į medį?

— Kam joms reikia kompiuterio?

— O kaip jos suranda užkastus riešutus?

— Nesuprantu. Ji
kas rytą iššoka iš
medžio ir bėga
drauge.

N A U J O S K N Y G O S V A I K A M S

PELĖDA

Ak tu pelėda,
Ar tau ne gėda
Dieną miegoti,
Naktį giedoti?

1991 m. išėjo nauja knyga:

VIKTORO ŠIMAIČIO
EILĖS VAIKAMS

PASAKĖLIŲ ŠALIS

Didelio formato,
daug piešinių,
lengva, sklandi lietuvių kalba —
tinka kalbos mokymui,
deklamavimui, programoms.

Išleido JAV LB Švietimo Taryba
ilustravo Vladas Vijeikis
spaudė ViVi Printing, Chicago.

ALp 178

Jonukas Rackauskas
10425 So Kenton Ave
Oak Lawn IL 60453

Immaculate Conception Convent, Rte 21, Putnam, CT 06260

92, 789, 82